

Битката на Каталонските Полета

автор: Владимир Попов

Битката на Каталонските полета /сев. Галия/ е последното голямо сражение в Античния свят, в което римляните спряли ордите на хуна Атила и предотвратили културната гибел на Европа. Поне така се твърди официално. А истината е, че римляните и хуните възглавявали конфедерация от германски и славянски племена, борещи се помежду си за подялбата на Западната Римска империя. Хуните били отблъснати и победилите германци разпределили Галия и Испания помежду си. А какво би станало, ако Атила беше победил?

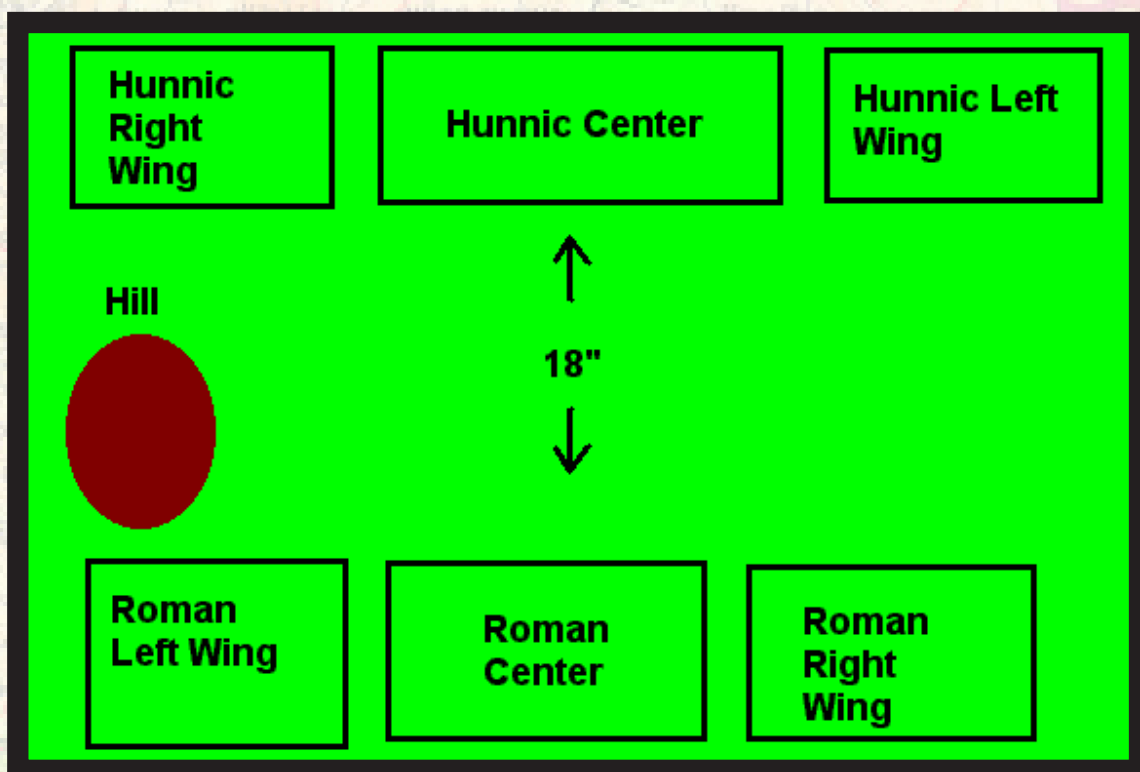
Но нека разгледаме, как протекла самата битка: През 451 г. хунския съюз, воден от Атила нахлул в римските провинции Германия и Галия и разорил редица градове. При град Аврелиан /Орлеан/, предводителят на хуно-германската войска внезапно вдигнал обсадата и се отправил на север. Това било предизвикано от приближаването на римската коалиция от съюзнически войски, водени от „последния римлянин“ Флавий Аеций, към река Марна. Срещата на двете армии се състояла на Каталонските полета /област, обитавана от някогашните белгийски племена катулани/, простораци се на двеста километра от запад на изток и на сто и петдесет километра от юг на север. Изборът на мястото на битката бил предоставен на Атила,

дойде 1559-тата годишнина... (15.06.451 г.сл.Хр.)

който избрал Мариакската равнина, близо до съвременния град Труа, удобна за действие на конницата му.

През юни 451 г. двете войски били готови. Числеността на армиите наброявала 150 - 200 хиляди от двете страни. Атила за пръв път се заколебал, тъй като гаданията за изхода на битката, били неясни. Но хуните не отстъпили. Атила разположил своя лагер с гръб към единия от притоците на р. Сена - Об. Настрани от посторените войски се намирал хълм. Той се намирал вляво от римската бойна линия и вдясно от хунската такава. Съюзната коалиция на римските войски лагерували в различни лагери, обособени по етнически признак.

На 15 юни 451 г. Атила разделил силите си на три части - център и две крила. Той застанал начело на центъра, където се намирала хунската тежка кавалерия; остготската конница и пехота, оглавявана от Валамир /от рода на Амалите/, Теодемир и Видемар заела левия фланг; гепидите, под ръководството на Ардарих и другите педимно пеши съюзници - скири, бастарни, херули, руги, анти, алемани, тюринги, бургунди и част от франкската пехота се разположили на десния фланг. Така центърът на войската бил съставен от хунската конница,

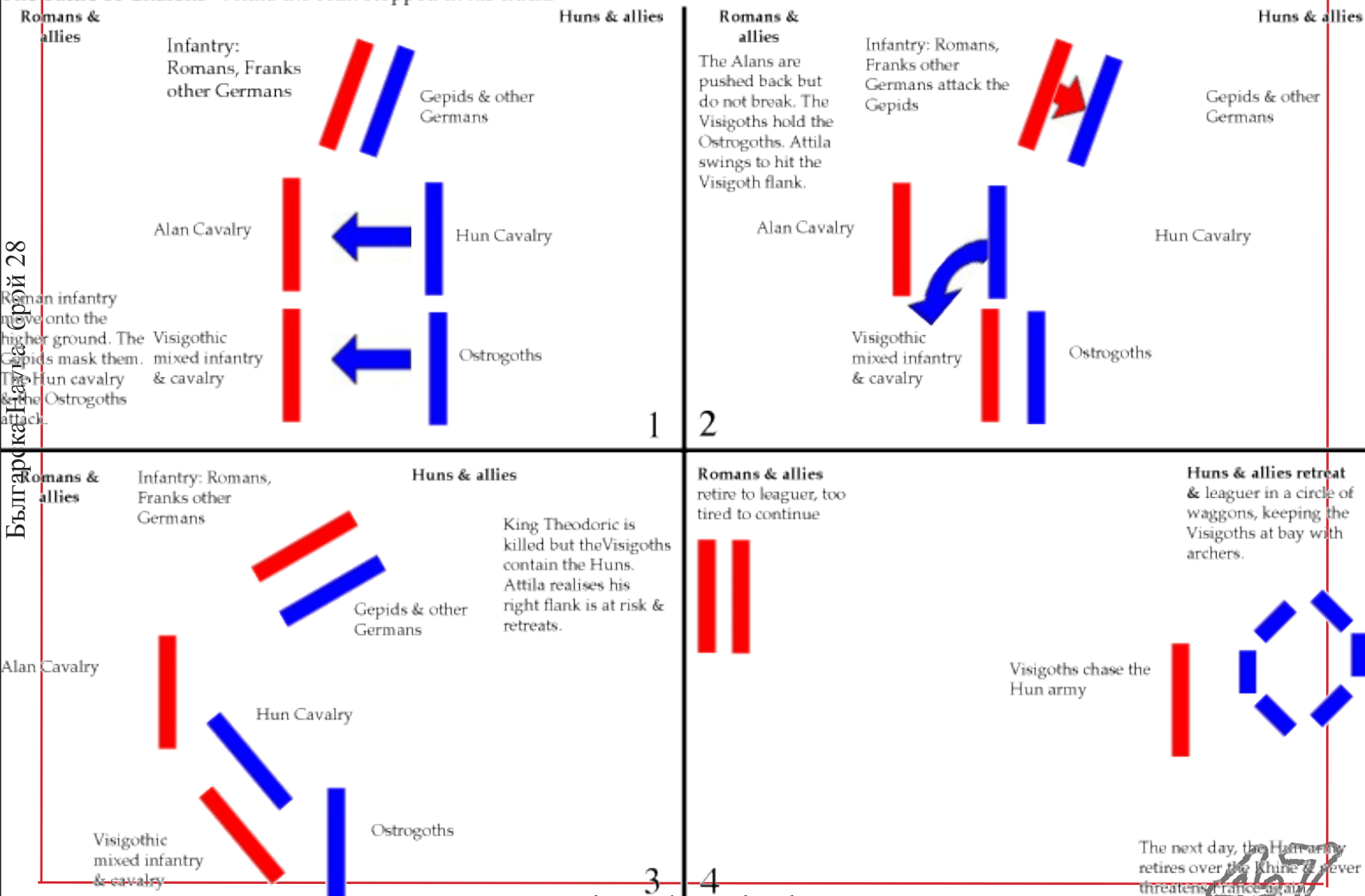

левият фланг бил предимно конен, а десният - съставен главно от пешаци.

Аеций подредил съюзниците си по подобен начин, вземайки предвид главно етническата принадлежност на войниците си. Десният фланг на войската му, противостоящ на остготите на Валамир бил съставен от визиготи, водени от крал Теодорих и сина му Теодеред от рода на Балтите. Тук била съсредоточена и цялата тежка визиготска конница. Аеций лично оглавил левия фланг, разположен на пресечена хълмиста местност. Тук били разположени гало-римските му легиони, военните колонисти от Арморика /п-в. Бретан/ - летициани, олибриони, рипарии; отряд визиготи, водени от другия син на Теодорих - Торисмунд; сакско и бургундско опълчение, франкска пехота, оглавявана от Мерovej. Визиготите на левия фланг играли по-скоро ролята на заложници, тъй като Аеций се съмнявал в лоялността им. В центъра на съюзническата коалиция била разположена аланската конница на Сангибан - заклети врагове на хуните. За да подсигури тила им, римският патриций поместил зад аланите римска тежка пехота и франкско опълчение. Силите на противниците били толкова големи,

че Атила дълго отлагал началото на битката. Започнали я римляните. Сражението стартирало към 15.00 часа с престрелка, подета от конните стрелци. Римляните изпратили напред аланската стрелкова конница. Хуните им отговорили със същото. Хиляди стрели полетели над равнината. Тежката конница от левия хунски фланг се сблъскала фронтално с конния десен римски фланг. И от двете страни етническият състав бил предимно от готи. На левия римски фланг франките на Мерovej атакували десния хунски фланг, където се намирили гепидите на Ардарих. Завързала се ожесточена битка. Аеций нанесъл основния удар с войските по левия си фланг. Визиготите на Торисмунд били пратени да завземат хълма отляво. Атила отговорил с обща атака по целия фронт, но главният му удар бил насочен в центъра на съюзническите сили. В завързалото се конно сражение, ожесточено съпротивляващите се алани били отблъснати и отстъпили. Центърът издържал благодарение на упоритата отбрана на римската и франкска пехота. Контаатката на Теодорих срещу остготите на десния фланг била успешна, макар че в завързалата се сеч той бил убит. Визиготите на десния фланг оба-

The battle of Chalons - Attila the Hun stopped in his tracks

че не отстъпили. На левия фланг визиготите на Торисмунд на левия фланг заели хълма и отбили хунската контраатака. В това време самият Аеций оглавил настъплението срещу гепидите и славяните. Така въпреки, че центърът на войските му бил отблъснат, фланговете на войската на римския пълководец започнали да обхващат хунските такива. Последните започнали да се колебаят. С настъпването на нощта победата вече клоняла все повече към Аеций. Визиготите на Торисмунд с спуснали от хълма и атакували укрепления хунски лагер. Визиготите от десния фланг на Аеций окончателно разбили остготите. Нощта не позволявала битката да продължи и Атила наредил всеобщо отстъпление. Отделни яростни схватки продължили през цялата нощ. Противниковите войски се омесили и настъпил хаос. Връщащите се в лагера хуни постоянно се сблъскали с визиготски, франкски и алански отряди. Аеций се опитал да реорганизира доста пооределия си център, но се натъкнал на хунски части и сам се отреглил във визиготския лагер, оставяйки там до утрото.

Загубите на двете войски били огромни. Приблизително 165 хиляди човека били убити. На другия ден Атила, обкръжен от съюзните войски, очаквал шурма на лагера си, готов да се бие докрай. Той заповядал да не направи клада и възнамерявал да се хвърли в него, за да не попадне в ръцете на врага.

Визиготите, които били основната цел на хунската инвазия в Галия, с нетърпение чакали сигнала за атака. В това време Аеций се съветвал с военачалниците си и вождовете на съюзните племена. Израстнал сред готи и хуни, той считал вторите за по-малко опасни за Империята. Хуните не възприемали римския начин на живот. Отблъснати те щяли да се завърнат обратно в степите си. Победителите готи, опознали богатата на цивилизацията, след унищожението на хуните щели да станат непреодолима сила, заплашваща Империята.

Така че Аеций не атакувал, той даже не блокирал лагера и така позволил на хуните да се оттеглят зад Рейн. Той все още се надявал да ги използва като противовес на готската заплаха. Но очакванията на последния римлянин не се сбъднали

Повече вижте във форума на БГ Наука:

<http://nauka.bg/forum/index.php?showtopic=9380>

Тук няма да е лошо да се спомене и конфликтът на Аеций с Бонифаций. Интригите на “последния римлянин” подкопали доверието на Гала Плацидия към наместника на Африка и довели до бунта му. Бонифаций поканил през 429 г. вандалите за съюзници, но както се очаквало варварите завзели провинцията за себе си.

Както и да е - Бонифаций се върнал и успял да се оправдае - Гала Плацидия го назначила даже за върховен главнокомандващ, в противовес на Аеций. Между двамата генерали избухнала война, завършила през 433 година със смъртта на Бонифаций и тържеството на Аеций, който получил неограничена власт и в продължение на 20 години твърдо управлявал Рим и подчинил варварите в Галия.

картина на
Alphonse de Neuville (1836–85)

